

Jiné ústřední správní úřady

Abstrakt

Diplomová práce se věnuje části správních úřadů České republiky, které nemají nadřízený správní úřad, a v jejichž čele nestojí jako v případě ministerstev člen vlády, a které jsou terminologií kompetenčního zákona označovány za „jiné ústřední orgány státní správy“.

V úvodu práce jsou tyto úřady blíže definovány a zřízení části z nich je dáno do souvislosti s požadavkem nezávislosti jejich fungování. Následuje část věnovaná jejich historii od počátku samostatného Československa vč. období po komunistickém převratu v roce 1948 až do současnosti. Pozornost se následně zaměřuje na prameny již zmiňovaného požadavku nezávislosti a v souvislosti s ní také na mezinárodní přehled existence těchto úřadů, a především na konformitu jejich postavení s ústavním pořádkem České republiky a s principem parlamentní demokracie obecně.

Část těchto úřadů je totiž cíleně vyčleňována z vázanosti usneseními vlády a jejich existence „*mimo hierarchickou strukturu státní správy*“ zakládá dělbu v rámci samotné moci výkonné, která je však v rámci parlamentní republiky založena na kontrole vlády přímo voleným parlamentem. Obdobně však již v minulosti došlo k zakotvení nezávislosti České národní banky a Nejvyššího kontrolního úřadu, a to přímo v Ústavě. Práce se na tomto místě věnuje mj. judikatuře Soudního dvora Evropské unie a českého Ústavního soudu.

Jádro práce se pak zaměřuje na analýzu právních předpisů upravujících jednotlivé aspekty fungování těchto úřadů počínaje jmenováním a odvoláváním jejich vedoucích, kvalifikačními předpoklady, úpravou neslučitelnosti funkcí a podobně. Následně se věnuje vymezení jejich věcné působnosti, a především srovnání jejich konkrétních pravomocí a požadavkům zajištění jejich nezávislosti.

Na základě této analýzy je pak proveden pokus o komparaci jiných ústředních správních úřadů a jejich rozčlenění do čtyř skupin, a to podle oblasti jejich působnosti, dále podle převažujícího charakteru jejich pravomocí a úkolů, ale také podle období, kdy vznikly. Závěr práce se pak věnuje stručnému zhodnocení jejich fungování a podoby ve světle nejednotnosti organizačního rámce státní správy České republiky.

Klíčová slova:

Jiné ústřední správní úřady

Nezávislé správní úřady

Organizace výkonné moci

Správní právo